

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Pentru dl redactor al „Cuvântului”

Sunt oameni, cari intră odată în orbita unei obsesii, cu greu mai sunt în stare să evadeze din ea și să-și recâștige libertatea cugetării. Cei mai moderni obsedați sunt — ai datei pascale. Chestiunea stabilirii datei sfintelor Paști este o chestiune care cade în sfera de competență a sf. Sinod. Numai a lui. Și sfântul Sinod a soluționat-o — după canoanele sfintei noastre biserici și după indicațiile științei calendaristice.

Fiecare creștin care a auzit și a înțeles ceva din îndemnul sfântului Pavel, că «în biserică toate după rânduială să se facă», s'a împăcat cu hotărârea sf. Sinod și nu se mai gândește decât doar la problema: cum să sărbătorească mai cucernic marele praznic al Învierii Domnului.

Maniacii datei pascale însă nu se împacă odată cu capul. Când își aduc aminte de 31 Martie, văd roșu (o foarte modernă culoare cincimaistă). Pentru care pricină se burzuiește de-o vreme 'ncoace și un redactor al «Cuvântului».

Se știe că dsa, într'un moment de indignare, «depusese»

pe Părintele Patriarh al României din înalta demnitate bisericească pe care — totuși — o ocupă încă. Dsa «depusese» și sf. Sinod, fiindcă acesta s'a încumetat să fixeze data pascale fără consultarea dumisale. Nu s'a mulțumit însă nici cu atâta. Dsa a căutat mai departe, îndărătnic, pe «marele vinovat», pe urzitorul «criminalei hotărâri sinodale». L-a găsit. E «P. S. Neculai» al Sibului. «Orgolios», cum e, «P. S.» Sa s'a dus la București, «a pocnit odată din biciu» și tot Sinodul i s'a supus — ca unui Cesar. Pentru care pricină dl redactor al «Cuvântului» și-a adus aminte de cuvintele Scripturilor sfinte: «Vai de ceice se smintesc, dar mai vai de cel prin care vine sminteala».

Sf. Sinod nu mai e «vinovat». Se repune deci în treaptă. Prea Fericitul Patriarh de asemenea. Așteptăm — în chip firesc — «depunerea» «Prea Sfințitului Neculai». Motivele: «P. S.» Sa e «cesaropapist în metode și protestant în credință». («Cuvântul» din 19 Februar 1929).

Dar să fim serioși:

«Cesaropapismul» acesta însemnează doar atât, că (de astădată) I. P. S. Sa are curajul convingerilor și al răspunderii.

Cât despre «protestantismul» I. P. S. Sale, toată lumea știe măcar atât, că înaltul ierarh, înainte de a ajunge în fruntea Mitropoliei ardelenne, a fost 15 ani profesor de dogmatică și apologetică ortodoxă, iar de când a urcat scaunul lui Șaguna a ținut un mic discurs în Senat în care e vorba și despre credința ortodoxă. Mai departe tot I. P. S. Sa a fost raportor în procesul epăritelului protestantizant Tudor Popescu (dela biserica «Cuibul cu barză»). Și — după cunoștința noastră — raportorul nu a propus spre decorare pe numitul inculpat.

Toată lumea știe măcar atâta. Numai dl redactor al «Cuvântului» nu vrea să știe.

Vrând să disculpe formal pe I. P. S. Patriarh și sfântul Sinod (nici unul nu avea lipsă!) dsa abia acum îi acuză cu adevărat, esențial, întrucât îi despoaie, îndelicat și nedrept, de orice convingere și de orice voință.

Dacă va face un mic efort de memorie, dl redactor își va aduce aminte, că noi îi mai dăsem odată sfatul binevoitor de a se lăsa de avocatură. Nu de altceva, dar e păcat ca — vinovați sau nevinovați — tot clienții dsale să tragă scurta...

Intrebări ce n'ar trebui trecute cu vederea...

De Horia Petra-Petrescu

A dat pe la noi, din întâmplare, din greșală. Căuta pe altcineva. Mi-a arătat o hârtie, cu o adresă și a plecat. Ca o arătare. Un soldat. Invalid de război. Cu un picior de lemn.

Costumul militar, o combinație de uniformă, pe jumătate românească, pe jumătate rusească. Șapcă rusească, cu cozoroc lat. Ochi nelineștiți. Mâni, cari gesticulară repede. Glas răgușit. Bărboș, netuns, neras.

După ce i-am arătat direcția, a salutat grăbit și a apucat-o pe cărarea pietruită, șontac șontac, sunând tare cu piciorul său de lemn.

M'am uitat lung pe urma invalidului de război. O zi posomorâtă de Ianuarie, cu multă murdărie pe străzi și cu multă murdărie și în atmosfera... socială. Cu el era atmosfera și mai apăsătoare. — Parcă mi-l trimisese cineva în cale, să vină, să mă întrebe de o adresă și să dispară, ca după culise.

Loviturile piciorului de lemn le mai aud încă. Cine ești tu, invalidele de război, care cauți ceva? Și ce cauți?

FOIȘOARA

Schimb de scrisori

— Documente din 1889 —

Mult și greu s'au trudit, în toată viața lor, falmoșii reprezentanți ai «ideii de stat maghiar», să strivească afurisitele de «naționalități», așa de dârze întru a-și păstra limba și legea din strămoși.

Reproducem mai jos două scrisori, ca documente dintre cele mai grăitoare, în care se oglindesc atât atacurile de pe vremuri, cât și apărarea celor năpăstuiți, cu tocmai 40 de ani înainte.

Ceruse adevărată îndrăzneală și prea vestiita societate «Emke» dela Cluj mitropolitului de atunci, Miron Romanul, «colaborare patriotică» în vederea scopurilor societății.

Eată răspunsul mitropolitului către Conte Gabriel Bethlen, președintele dela «Emke»:

«Sibiu, la 26 August 1889.

Domnule Conte și Președinte al Societății!

După cum însași activitatea de până acum a societății «Emke» dovedește, ea a fost înființată exclusiv pentru servirea intereselor de rasă ale națiunii maghiare.

Această societate este numai atunci dispusă să ajute cultivării cetățenilor de altă naționalitate, când speră că va reuși să i câștige pentru maghiarizare și, în acest fel, a-i contopi în rasa maghiară.

Deoarece eu, chiar și în calitate de păstor sufletesc în slujba bisericii greco-ortodoxe române din Ardeal, deplin conștient de datoria ce o am, mă declar dușman fățiș al tuturor acestor convertiri artificiale în materie de naționalitate și de religie; — aceasta în baza principiilor și convingerilor mele pe care le profesez.

Mărturisesc, m'a surprins foarte mult scrisoarea Domniei Voastre cu

numărul 503 și cu data de 21 a lunii curente, adresată mie, — în care Vă exprimați dorința ca la adunarea generală a societății «Emke», care va avea loc la 15 Septembrie la Uioara, să fie reprezentată și biserica greco-ortodoxă și ca la această adunare protopopul Dumitru Moldovan să țină cuvântare ocazională în numele acestei biserici.

Deși valoroasa încredere arătată față de mine de Domnia Voastră mă obligă, în cazul de față sănt silit să declar că — pornind dela motivele expuse de mine — dorința Domniei Voastre nu o pot împlini».

Demnului răspuns al mitropolitului român i s'a răspuns precum urmează:

«Excelența și I. Prea Sfinția Voastră!

Cu adânc regret și mirare am luat la cunoștință răspunsul Excelenței Voastre în care, contrar cererii pre-

ședinției noastre, ați hotărât să refuzați binecuvântarea bisericii greco-ortodoxe din Ungaria stindardului societății noastre, secția Uioara.

Ați refuzat acest lucru unui stindard cu chipul Coroanei, Pajurei și Protecției Ungariei, Stindardului donat societății noastre de către doamnele maghiare.

Patriotismul în această țară nu se poate desvolta decât printr'o cultură care să fie națională, să aibă la bază constituția și ideea de stat maghiară. Cetățenii Ungariei, din punct de vedere politic, nu pot forma decât o națiune maghiară, națiunea nedespărțită și unitară maghiară. Dezvoltarea sentimentului patriotic nu poate deci avea alt izvor și bază, decât cultura maghiară.

Motivul pentru care societatea «Emke» s'a născut, baza existenței ei este exclusiv și de-a dreptul, ideea statului maghiar unitar și istoric. Aceasta este realitatea, aceasta este

Vin tocmai dela o plimbare, de pe la periferia oraşului, spre Turnişor, şi am dat pe acolo de sârmă ghimpată, în jurul unor case construite de curând.

Aduc în legătură pe invalid cu sârma ghimpată. Am pipăit sârma şi spinii ei m'au revoltat, la gândul că sute de mii, milioane de oameni, în toată firea, au fost siliţi, acum zece, doisprezece, paisprezece, cincisprezece ani, să se înţepe şi să rămână unii în ţepele astea idioate de sârmă ghimpată. Ca şi când pot fi vreodată argument ghimpiei unei sârme ghimpată! Goethe, Eminescu, Shakespeare, Molière, Racine să fii — şi să-ţi stea în drum o sârmă ghimpată! Creeul tău, care vrea să cuprindă universul, să fie dat pradă ciorilor, în loc de a mai zămislî lucrări măreţe, fală pentru întreaga omenire!

Şi tu, invalid de război, şi tu — cine ştie ce lucruri minunate ai fi putut săvârşi, dacă nu s'ar fi pornit puvoii şi n'ai fi fost tras şi tu în vârtejul de pa-timi, vrând, nevrând!

A dat poruncă ţarul şi a trebuit să porneşti la drum şi să te războieşti cu oameni, pe cari nu i-ai văzut în viaţa ta şi cari, ei, nu ţi-au făcut vreodată vre-un rău! Cautul te aştepta, dacă n'ai fi mers înainte. Viaţa pentru ţar! Şi... râsul roşu... râsul disperării... râsul din casa de nebuni!

Pe noi, cei din fosta Austro-Ungarie, ne mâna habsburgul-hrăpareţ. Căcneai? Temniţa, patul de puşcă, glonţul! Spielberg, Thalerhof, Vác, Seghedin! Ca şi când într-o temniţă de astea se pot corecta greşelile domnitorilor miopi, cu sacrificiile a mii de cetăţeni, cari vreau să fie votaţi, dar li se amăreşte orce năzuinţă sore o apropiere cinstită!

stânca uriaşă care — după cuvintele Scripturii — pe care cade şi turteşte.

Iată de ce, societatea noastră respinge sărbătoreşte atitudinea şi afirmaţiile Excelenţei Voastre, deoarece ele sânt în cea mai mare măsură potrivite pentru împiedecarea înţelegerii frăţeşti şi a iubirii între cetăţeni. De asemenea, protestăm contra presupunerilor venite într-un mod şi dintr-o parte atât de neaşteptată.

Cluj, 12 Octomvrie 1889.

cu salut patriotic
Contele Gabriel Bethlen
preşedinte.

Iosif Sándor
secretar.

(Se ştie că dl Iosif Sándor, secretarul autor al acestui strajnic răspuns, ajunge să între azi ca membru în parlamentul român din Bucureşti. Şi-a schimbat oare dl Sándor opiniile dela 1889?).

Cititi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

...Aud larma, tăcănitul piciorului tău de lemn, invalid de război. Încătrău mergi?...

Ai nevastă? Ai copii? De ce meserie te-ai ocupat, după ce ţi-au retezat atât de categoric piciorul, la spital?

O! mi se năzare că văd, zece, sute, mii, zeci de mii de orfani de război. În hăiniţele lor cenuşii sau cafenii, ţinându-se de mână, mergând doi câte doi, la Orlat, apoi la «Teresian»-ul lui Petrea-Dascălul, şi la orfelinatul pâr. Trifa în zeci şi zeci de locuri.

I văd în sările de Crăciun, fără de tată, fiindcă taţii au muşcat pământul, în război, cum stau sgriburiţi sub un pom de Crăciun ridicat pentru toţi — când vine Cel ce a dat porunca-poruncilor: Iubiţi-vă unul pe altul!

Iată şi alte profiluri. Nu e şi nevasta ta între ele? Feţe puhave, obraji palizi, ochi trişti, bântuiţi de friguri.

Nu e pâne în casă. După pâne alergai cu adresa, invalid de război? Voiai un ajutor în zilele grele?

Aud tăcănitul piciorului tău de lemn: tac, tac, tac!

Nu tăcea! Vorbeşte! Vreau să ştiu!

Incepe o vorbă, care să se involbure şi să cuprindă întreagă atmosfera. Priveşte: e atâta murdărie pe străzi şi în sufletele oamenilor de astăzi!

Trezeşte tu cu piciorul tău de lemn conştiinţele amorţite. Adu-le aminte că trăieşti! Că ai casă cu copii! Şi bate la poarta conştiinţei omenieşti, bate cu sânge, bate tare, bate hotărât. Ai dreptul la aşa ceva!

Bate, fiindcă tocmai se pregătesc câţiva bogătaşi, cari trăiesc hai-hui, să plece la bal mascat şi au cheltuit bani din greu, cu nemiluita, pentru fel de fel de mirosenii. Au aruncat bani cu

găleata, fără să se gândească la tine, invalidele de război. Nu ştiu, beţii, că şi averile lor se vor clătina rău de tot, dacă gurile n'au ce mânca şi braţele ce lucra!

Bate, fiindcă tocmai şi-a înmuiat peana în călimară un «jurnalst» şi vrea să taie şi spânzure pe alţi fraţi, dintr'acelaş neam, ca să ajungă călare alt partid. Şi când va cădea acesta, acelaş joc cu alt partid. Şi scrisul lui are să-i învălmăsească pe toţi, de au să se alunge, unul pe altul, ca nebunii, ca o haită fără de căpăţâi.

Bate, fiindcă sântei mulţi ciungi, ologi, invalizi cu proteze, pentru că au bătuit lozinci anticreştine şi n'a vorbit spiritul înţelegerii, al păcii între oameni.

Bătaia de picior de lemn să le spună tuturor respicat: Sânt aici, eu, cel mutilat în război, eu, cel ce a trecut prin iadul suferinţei şi trupesc de pe pământ, eu, ce stau aproape să cerşesc fără de vină — şi vă întreb: vreţi şi mai mulţi invalizi de război ca mine?! Şi mai mulţi orfani şi văduve de război?! Şi mai multă jale în ţară?!

Eacă... în băltoaca pe lângă care a trecut invalidul, e un strop de apă curată. Mă apropiu de ea. A! Se răsfărâge cerul, o parte albastră a cerului. Nu e întreg cerul posomorât. Şi-a mai păstrat şi puţinţel albastrul, după care lihnim cu toţii.

Privesc la stropul curat. Mă îngreţoşez de împrejurimea lui. Imi cade aşa de bine părta de albastru ce o oglindeşte!

Întoarce-te, invalide! Eacă, aici! Tot e ceva curat! Tot e pe lume ceva la ce să fie vrednic să te uiţi!

Adresa din mâinile tale?! Dă-o încoace. Am să-ţi scriu altă adresă, mai bună! Dă hârtia.

O iau, în gând, şi scriu cu

litere apăsate: «Parlamentul ţării! Pentru părinţii patriei!».

Bogă de seamă! Au început să vorbească în parlament...

Tu să te duci acolo, între ei, cu adresa aceasta în mână şi să începi să bati la poarta conştiinţei lor, spunând: Sânt şi eu aici, iar cu piciorul tău de lemn, cu el să întrebi: Vreţi şi mai multe picioare de lemn, domni'or deputaţi?

Nr. 1281/1929.

Aviz

Se aduce la cunoştinţa credincioşilor bisericii noastre, că sub numirea «Lămurirea calendarului» a apărut o cărticică de profesorul Alexandru Giuglea, în care sânt lămurite fir cu fir toate chestiunile ce privesc schimbarea calendarului şi statornicirea datei diferitelor sărbători ale credinţei noastre strămoşeşti, (a 5 lei).

Broşura aceasta de mare folos se poate procura dela Biblioteca de popularizare «Cunoştinţe Folositoare», din Bucureşti.

Sibiu, din şedinţa bisericească ținută la 15 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

După acord Presa comentează mereu acordul dintre Vatican şi Italia. Zărele franceze de dreptă aduc laude lui Mussolini şi constată întărirea fascismului; ziarele de stânga recunosc această întărire, dar zic că poporul democrat din Franţa va ţine minte că papalitatea se leagă cu un regim care suprimă libertatea constituţională. Socialiştii francezi spun, că papalitatea consimte să consolideze fascismul, după ce a dus o luptă surdă împotriva lui, şi că însuşi concordatul, dintre Vatican şi Italia, prin hotărârile stabilite, face să se creadă, că omenirea s'a înapoiat cu o sută de ani, la epoca sfintei Alianţe. Dacă va fi nevoe socialiştilor vor şti duce, cu toată vigoarea, lupta anticlericală.

Datinele bătrânului Orient

Arta ghicitului la babilonieni: Arta de a şti înainte viitorul a preocupat întotdeauna omenirea. Dovadă sânt magii bătrânului orient, oraculele Grecilor şi Romanilor şi nu mai puţin ştiinţele secrete ale evului mediu.

La vechii babilonieni arta de-a ghici, forma o ocupaţie de predilecţie. Toată năzuinţa lor ştiinţifică se concentra în jurul lui «Omina», adică în jur de lucruri şi întâmplări prin care se ghiceşte înainte fapte cari aparţin viitorului.

Practicarea acestei mandici era încredinţată clasei numite «baru». Din aceasta făceau parte aristocraţii naţiunii. Ei trebuiau să fie lipsiţi de orice defect fizic ori moral, numai în cazul acesta primeau din partea zeilor semnele pentru viitor.

Materie pentru ghicit le oferea:

Astrologia. Babilonienii aveau o dragoste deosebită faţă de astronomie. La ei n'avea însă această ştiinţă un scop teoretic ci unul practic, întrucât din stele voiau ei să citească voinţa zeilor. Luna şi soarele

erau centre principale, iar stelele şi meteorii centre secundare de observaţie. Pentru a ghici voinţa zeilor îşi îndreptau deci în primul rând privirile spre lumea astrelor. Ei numiau astrele: «scrisoare cerească», iar cine putea citi această scrisoare, pătrundea în tainele viitorului şi a întregului univers. Ei credeau că stelele sânt fixate deaceea pe bolta cerească, pentru a introduce pe locuitorii pământului în cititul lor. Spre ilustrare se pot aduce următoarele exemple din concepţiile lor în legătură cu lumea astrelor: «Află loc întunecime de lună cu ocazia unui vânt de miază noapte, atunci vor fi zeii graţioşi faţă de ţară. Întunecime de lună în întâia noapte a lunii Sîvân (a treia lună a anului şi începerea cu luna nouă a lui Iulie) aduce cu sine peşti şi lăcuste. Dacă luna e încunjurată de un inel, iar în mijlocul lui se află o stea, atunci înseamnă moarte între vite.

Cu aceeaş minuţiozitate cu care se priviau astrele de pe balta cerească, examinau ei *fiatul* animalelor junghiate. După concepţiile lor era nu

inima, ci ficatul organul central al coroului, deaceea li atribuiau deosebită însemnătate în legătură cu arta de-a ghici. Pentru fiecare fel de ficat aveau cărţi speciale din care se scotea înţelesul pentru viitor. Se constata mărimea, lungimea, grosimea, forma, culoarea şi astfel se putea constata că dacă ficatul are forma unei aripi de pasăre, atunci va fi foamete în ţară.

Nu mai puţin preţuit era ghicitul din pocal. Pentru a cunoaşte întâmplări viitoare se proceda astfel: Se turna un picure ori două de ulei. După mişcarea picurului eventual după contopirea lui cu apa, se trăgeau concluzii diferite. De ex: voeşti să-ţi prevezi succesul ce-l vei avea în căsătorie, atunci pui în paharul cu apă două picuri de ulei. Unul pentru bărbat, altul pentru femeie. Dacă se contopesc picurii, atunci poţi fi sigurat că între persoanele numite află loc căsătorie; dacă se unesc picurii, picurul destinat însă pentru femeie se bifurcă, atunci căsătoria se întâmplă, femeia însă moare. Dacă se disolvă uleiul, turnând apă pe el, atunci casa respectivului se va disolva. Arde lu-

Din Valea Jiului

— A doua parohie în Petroșani —

Infintarea unei noi parohii ortodoxe române în Petroșani, — scrie ziarul local *Avântul* — este fără îndoială un eveniment important în viața națională a Văii Jiului. Și ne mângăiem cu speranța că acest fapt este numai un început, având să urmeze la rând și celelalte parohii ortodoxe prea mari pentru a putea fi păstorite real și temeinic de câte un singur paroh: Vulcanul și Lupenii.

Prin crearea parohiei a doua în Petroșani înainte de toate încetează o mare nedreptate și o umilință a ortodocșilor. Căci marea majoritate relativă a populației acestui oraș industrial celebru este de religie ortodoxă. Al doilea preot ortodox în Petroșani este de multă vreme o necesitate pastorală, — dar și una națională, căci rolul cultural și social al poporului, cu autoritatea lui morală și cu prestigiul funcțiunii lui sfinte, înalță valoarea elementului românesc. Sărbătorile naționale vor câștiga un fast deosebit, ear biserica deschisă în fiecare zi va scoate din stricăciunea birturilor mulți creștini, redându-i națiunii alcătuitoare de stat.

Nu ne îndoim — termină confratele — că autoritățile bisericești se vor îngriji ca în centrul nostru atât de primejduit sufletește să vină un preot adevărat, cult și harnic, — după cum sperăm și că cei pe cari îi privește, se vor îngriji ca să asigure noului apostol un trai cinstit, scutit de grijile ucigătoare de ideal ale mizeriei, pentru a putea să se consacre deplin chemării sale.

INFORMAȚIUNI

S'a numit o comisiune care să organizeze serbările de 10 Mai 1929, prin care se vor comemora zilele mari ale proclamării unirii naționale. Comisiunea lucrează sub președinția dlui subsecretar de stat Sever Bocu.

Ocotire La ministerul sănătății publice și ocotirilor sociale se lucrează la întocmirea unui nou proiect de lege pentru ocotirea mamei și copilului. Proiectul va legifera următoarele chestiuni: certificatul de să-

nătate, protecția femeii muncitoare, asistența medico-socială ș. a. Proiectul va cuprinde și dispozițiuni privitoare la frecventarea locurilor și a sălilor de spectacole, interzicerea negustorilor de a vinde băuturi copiilor sub 18 ani, și interzicerea de a se vinde tutun minorilor. Contravenienții vor fi pedepsiți cu amendă între 5—20 mii lei și cu închisoare dela 1—6 luni. Pentru legiferarea chestiunii, de mare importanță socială, se va numi o comisiune de specialiști, cari împreună cu conducătorii asistenței sociale vor elabora proiectul.

Procesul — fără sfârșit. În afacerea exproprierii pădurilor, aparținând lui Tischler Moritz spre marea nedreptate făcută moșilor, se re deschide — nu mai știm a cătea oară — procesul. Când, și mai ales *cum*, se va sfârși odată definitiv?

Două milioane de lei se anunță că s'au înscris în bugetul municipiului Chișinău pentru cheltueli necesitate de — banchete. Și lumea din Basarabia mai vorbește de foamete!

E obicei să se afișeze pe pereții cărciumelor câte-o zicătoare sau două, pentru a da de gândit mușterilor cari pot să citească. Ordinul bunilor templieri din Timișoara a redactat de curând câteva zicători de acest fel: le recomandăm călduros dlor cărciumari să le afișeze. Eată cum sună: Alcoolul: este bun... pentru a nimici omenirea; Aduce veselie... ca să se sfârșească cu certe și bătaii; Dă cărciumarilor bogăție... și consumatorilor sărăcie; Deșteaptă curajul băutorului... să facă omoruri; Întărește stomacul... că nu mai are putere de a mistui; Încălzește în timpul iernii... așa că băutorii cad degerați de frig; Servește gospodăriilor... pentru a le ruina; Dă putere bețivului... până cade jos; Desleşă limba... pentru a vorbi vrute și nevrute; Sporește negoul... celor ce trăesc pe urma ameteștorilor de băutură; Cine laudă alcoolul... știe bine că minte.

Preotul Dimitrie Pulca, din Criș, încetând din viață a fost înmormântat în 23 Ianuar a. c. în comuna Criș. Fie-i iărâna ușoară!

Învățământ primar la alții. Ministerul instrucțiunii publice din Iugoslavia a amintit prin o dispozițiune specială tuturor oficiilor școlare, că în noul program al învățământului

primar, predarea de limbi străine este exclusă, deoarece nu corespunde spiritului și psihologiei școlii naționale, unde trebuie să se predea exclusiv limba maternă. Părinții cari vor, pot să-și organizeze cursuri de limbi străine pentru copii, aceste cursuri însă nu pot funcționa decât sub controlul directorului școlii.

Taxele mari pe băuturi alcoolice în Anglia au făcut de consumația alcoolului în anul 1928 a scăzut: cu vreo patru milioane litri s'a băut mai puțin ca anul precedent. Alarmați, fabricanții de Whisky se roagă de guvern să reducă taxele pe bauturi.

Câți sântem? Institutul internațional de statistică dela Haga a făcut socoteală despre numărul total al locuitorilor pământului, și a aflat că sântem două miliarde de suflete, față de un miliard și 600 000 000 câți erau în 1910. Europa are acum 500 milioane de locuitori, Asia 900 milioane, Africa 150 milioane, America 220 milioane, Oceania 7 milioane.

ȘTIRI LOCALE

Conferență. Societatea ortodoxă a femeilor din orașul nostru a ținut să serbeze și în anul acesta *Duminica ortodoxiei* într'un mod demn, în sala prefecturii județene, la ora 6 d. a. La invitarea societății d-nul prim procuror al tribunalei Vâlcea *I. Lungulescu*, a ținut în fața unui numeros și select auditoriu o temeinică și interesantă conferență, arătând în o expunere clară și frumoasă superioritatea cea mare a filosofiei și moralei creștine față de celelalte sisteme de filozofie și morală, iar la fine a apoteosat într'un mod clasic ortodoxia. Distinsului conferențiar i s'au făcut ovatii îndelungate. Aât înainte, cât și după terminarea conferenței corul *A. ademei* noastre teologice, condus de profesor N. Oancea, a cântat mai multe cântări religioase, ear studentul c. IV P. Gherman a declamat *Icoana acoperită* din Sais (după Schiller) tradusă de I. Borgia.

Act de mulțămire. La balul Reuniunii femeilor române din Sibiu, ținut în ziua de 24 Ianuar 1929, au binevoit a și răscumpăra invitațiile de onoare și a face suprasolviri, următorii: *«Albina»* institut de credit și de economii Sibiu, Casa generală de economii în Sibiu, Dl Hans Berg'ei-

ter director de bancă, dl Dr. Felix Schulerus director de bancă, câte 1000 lei; Herman H. director de bancă, dna și dl Dr. Ilie Beu medic, dna Maria Ana Rebegea, câte 500 lei; dl N. Mărculescu director la Banca națională, Banca românească sucursală Sibiu, dna Marioara Dr. Brediceanu, câte 400 lei; dl Constantin Popp director de bancă, dl Dr. Ilariu Hoadrea notar public, dna Emilia Dr. Russu, câte 300 lei; dl Dr. W. Goritz primarul orașului Sibiu 200 lei; dnele: Irina Fincu, Nedoviceanu, Hana Ilie Măcelar, Agnes Dr. Măcelar, câte 100 lei; dnele din comitetul reuniunii pentru bufet 1840. Total Lei 10 040. Exprimăm marimimozilor donatori mulțumirile noastre. *Cătălina A. Barseanu* prezidentă, *Al. Odor* casier.

Sedință literară la «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» se ține Joi în 28 Febr. a. c. la ora 8 seara în sala festivă din str. Brukenthal 17. Conferențiar: dl Silviu Țeposu, insp. al inv. *Comitetul.*

CARTI ȘI REVISTE

Mitropolia Moldovei, revistă de cultură religioasă, cu articole bine scrise, apare lunar la Iași, sub conducerea secției culturale a consiliului eparhial. Abonamentul este 120 lei anual și se reține din statul salar al fiecărei parohii din eparhie. — În numărul 12 d n 1928, revista bisericească dela Iași serie despre Calendarul bunului pe creștin (calendarul nostru arhidiecezan) pe 1929, următoarele: «Calendarul e alcătuit cu mult meșteșug. Lucrul acesta însă nu trebuie să ne mire deloc, dacă ținem seamă, că acest calendar apare regulat în fiecare an și că acum a ajuns în anul al 78-lea! Pe tărâmul cultural frații noștri preoți dela Sibiu, sub înțeleapta conducere a I. P. Sf. Mitropolit Dr. N. Balan, care știe a aprea și stimula valorile din cler, lucrează cu mult spor pe tărâmul cultural. Acest calendar, tipărit îngrijit și având un material de lectură bogat și variat, se poate ceii cu folos».

Posta redacției

Pr. R. Cr. în Br. Chestiunea aparține administrației, nu redacției.

mina unei lămpi întunecos, atunci va muri bolnavul în decurs de 3 zile ș. a.

Pentru a ghici într-o chestiune necare voința zeilor se contempla natura cu întregul ei ansamblu. Pământul, oamenii, animalele, plantele, munții, râurile, orașele toate serveau ca materie pentru tainele viitorului. Aducem cel puțin câteva din miile de exemple.

«Dacă în ziua de anul nou un șerpe privește spre tine, atunci vei muri în decursul anului; dacă o armată e în drum spre luptă, iar un corb corăe deasupra ei, e semn că acea armată nu se va mai întoarce, dacă într-o casă umblă furnicile într'un mod grăbit încoace și încolo, atunci stăpânul casei va muri, iar casa se va dărâma; dacă un câine alb intră într'un templu, atunci e dovadă că fundamentul aceluia edificiu nu-i solid» ș. a.

Nu rămâne parte a corpului care să nu fie luată în combinație la căutarea viitorului. Nasul, buzele, sprâncenele, ochii, părul, mustața, barba, inima, sângele; nașterea de gemeni, schiopi surzi, toate erau pline de «omina». Exemple: «Dacă o regină

naște un prunc cu 6 degete la mână dreaptă, atunci țara va fi pustiită de vrășmași; dacă pruncul va avea 6 degete la mână stângă, atunci țara vrășmașului va fi pustiită; dacă naște o femeie un copil cu'n cap de leu, atunci țara va avea un rege puternic; dacă o oae fată un leu un un ochi de porc, atunci își moare stăpâna în serviciul căreia ești» ș. a.

«*Omina*» în visuri. Nu mai puțin prețuite erau visurile în chestia ghicitului. Ca și poporul nostru de azi, își aveau deja babilonienii cărțile lor pentru tălmăcirea visurilor. «Ei erau de părerea că dacă în vis porți un munte în spate, te vei îmbogăți; dacă încarci arcul de săgetat, atunci vei avea încurând un proces; sbori în vis înseamnă că în realitate nu stai pe baze prea solide, și altele.

Pentru a fi inițiat în arta ghicitului existau anumite legi fundamentale în cunoașterea cărora trebuiau introduși tănării. Se făceau în acest scop pregătiri serioase în școlile înalte din centrele Babiloniei.

Ori cât de nesperioase ni s'ar părea aceste concepții, ele sunt de-o

reală valoare, întrucât ne mijlocesc a cunoaște felul de gândire al babilonienilor. Intre a'tele este mandica o dovadă strălucită despre religiozitatea aceluia popor; din ea reese dependența ființelor terestre de puteri supra lumești.

De odată însă cu apariția Profetismului adevărat dispar încetul cu încetul concepțiile naive ale aceluia popor, unde a'turi de știința ce a mai înaltă a înflorit nebunia cea mai josnică. Acum chiar Moisi biciuește încercările de natura aceasta, când zice: «Să nu fie la tine nimeni care să aibă meșteșugul de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor; căci oricine face aceste lucruri este o urâciune înaintea Domnului».

Dar nici un profet nu apără cu mai multă convingere cauza lui Iahve, ca Isaia, când cântă alături de cădere poporului, în mijlocul cărora zeii erau atât de numeroși cât cetățenii statului, încă și dezastrul științelor fantastice:

«Coboară-te și sezi în țărână, fecioară, fiica Babilonului,

«Sezi pe pământ, fără scaun de domnie, fiica Haldeilor....
«Sezi într'un colț, și taci, fiica Haldeilor,
«Că nu te vor mai numi împărăteasa împărățiilor,
«Înțelepciunea și știința ta te-au amăgit....
«Ziceai în inima ta: Eu și numai eu.
«Deaceea nenorocirea veni peste tine...
«Fără să-i vezi zorile; urgia va cădea peste tine.
«Să te scoale dar și să te scape cei ce împart cerul,
«Cari pândesc stelele, cari vestesc după lunile noi, ce are să ți se întâmple.
«Iată au ajuns ca miriștea, pe care-o arde focul, coboară și sezi în țărână fecioară, fiică a Babilonului....

N. NEAGA.

Dela L. brăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40—, plus spese postale Lei 10—

Nr. 49/1929.

(14) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III Nucșoara, cu filia Mălăești și Streiu-Sângeorgiu, cu filia Streiu-Ohaba, din protopopiatul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolementele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Nucșoara, cu filia Mălăești, cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, 32 jugăre (arător și fanaț, într-o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit și câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. Streiu-Sângeorgiu, cu filia Streiu-Ohaba, cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, 15 jugăre sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit și câte 1 zi de lucru dela fiecare casă și stolele obicinuite.

Concurenții își vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat și se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoștință cu credincioșii.

Hațeg, la 9 Februarie 1929.
Oficiul protopopesc ortodox-român al Hațegului în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 2/1929.

(13) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Cinade, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială 32 jugăre din cari 3 1/2 jugăre luncă.

3. Casă parohială deplin core-spunzătoare și un grajd.

4. Lemne de foc din pădurea bisericii.

5. Stola uzitată. Ferdele și zile nu se mai dau.

Concurenții își vor înainta cererile, instruite în ordine, oficiului protopopesc Mercurea și se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Cinade, la 20 Ianuarie 1929.

Moise Popoviciu
preș. cons. parohial, par. adm.

Nr. 51/1929 Văzut:

Oficiul protopopesc Mercurea:

Avr. S. Pecurariu, **Ioan Mărginean,**
protopop. notar.

Publicațiune

Se anunță că în ziua de 25 Martie 1929 ora 3 d. a., se va ținea licitație publică cu oferte închise în localul școlii din Aciliu, jud. Sibiu, pentru darea în întreprindere a zidirii noiei biserici.

Valoarea lucrărilor după deviz e de 2.000.000 — Lei.

Supra oferte nu se admit.

Planul, preliminarul și condițiile de licitație se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din Aciliu.

Amatorii odată cu ofertele vor depune și garanția de 5% din valoarea ofertei.

(15) 1—3 **Consiliul Par. Aciliu.**

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I Economia câmpului e 90 lei, tomul II Pomaritul și Veritul 50 lei și tomul III Legumăritul și Florăritul 60 lei. Tus trele tomurile broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandatie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. **D. COMȘA** în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

" II " 150—

" III " 120—

" IV " 200—

plus spese postale Lei 30—.

Nou !

A APĂRUT:

Nou !

„Mie a vietui este Hristos!“ ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor.
Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdotiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de poștă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor
Prețul 45 lei, plus spese de poștă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediție revăzut și completat

Tipicul bisericei ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese postale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25

" II " " " " 40

" III " " " " (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de **E. HODOȘ**. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro”

de:

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Prețul Lei 100—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat potsal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandată și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de **ZOTTI HODOȘ**. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.